

GERDA VAN
WAGENINGEN

*In de
schemering*

FAMILIEROMAN

Gerda van Wageningen

In de schemering

Uitgeverij Zomer & Keuning

HOOFDSTUK 1

‘Mammie, mijn buik doet zeer,’ klaagde de blonde kleuter, terwijl ze hangerig op de bank bleef zitten.

‘Zomaar ineens?’

‘Ik ben vannacht al uit bed geweest.’

‘Dat heb ik gemerkt. Je wilde bij ons in bed liggen. Ik denk dat het komt omdat je een beetje opgewonden bent nu we op vakantie gaan. Of misschien heb je iets verkeerdsgesgeten?’

‘Nee hoor.’ De kleine meid trok een lipje. ‘Oma, heb jij wel eens pijn in je buik?’

Sheila van Hagestein keek glimlachend hoe de moeder van haar man het kindje op schoot nam en een hand op het pijnlijke lichaamsdeel legde. ‘Je maakt je te druk, lieverd, dat is het. Hier, oma’s warme hand maakt je buikje meteen weer beter.’

Het kindje keek bedenkelijk, maar zei niets terwijl ze haar duim in haar mond stak en haar hoofdje tegen de warme, vertrouwde schouder liet liggen. Sheila haastte zich met de laatste weekendtas naar buiten, waar haar man Felix zoals elke vakantie weer, een wonder verrichtte door alle bagage in de auto te proppen. ‘Het is weer gelukt,’ stelde ze grinnikend vast.

Hij nam de tas van haar over. ‘Zo langzamerhand kan ik meedoen aan het kampioenschap auto volproppen,’ zei hij. ‘Zou ik daarmee in het *Guinness Book of Records* kunnen komen, denk je?’

‘Beslist.’ Ze schoot opnieuw in de lach. ‘Oma troost Sanne en ik ga Ewout uit zijn bedje halen.’

‘Het is fijn dat hij nog een lekker dutje heeft gedaan.’

Ze knikte. ‘Gelukkig is het maar een paar uur rijden.’

‘Natuurlijk, lieverd, anders duurt het veel te lang voor de kinderen.’

Binnen huppelde Sanne alweer vrolijk rond en Katrien Bos keek haar schoondochter glimlachend aan. ‘Ik vind het toch zo lief van jullie, dat ik mee mag.’

‘We zijn maar al te blij met je, mam. Als jij niet geregeld op de kinderen paste, zou ik nooit vier dagen in de week kunnen werken.’

‘Maar dat gaat nu hoogstwaarschijnlijk veranderen,’ zuchtte de oudere vrouw met een trieste blik in haar ogen. ‘Nu pa vertrokken is naar zijn vriendin, moet ik mijn eigen brood gaan verdienen, en dat lukt niet met twee dagen per week in de thuiszorg werken, zoals ik dat momenteel doe.’

‘Mam, we gaan eerst eens lekker onbezorgd een weekje met elkaar op vakantie,’ troostte Sheila met een meewarige blik in haar ogen. ‘Daar zijn we allemaal hard aan toe.’

‘De Eifel! Daar houd ik van. Glooiende hellingen en niet te hoge bergen, waar oude oma’s en kleine kinderen toch niet tegenop komen.’

Sheila schoot in de lach. ‘Ik haal nog wat drinken uit de koelkast. Wil je Ewout vast uit bed halen en een schone luiert om doen? Dan kunnen we vertrekken.’

‘Natuurlijk.’

Sheila wierp een blik op haar horloge. Tien uur. Mooi. Ze hadden gepland rond dit tijdstip weg te rijden en dat lukte dus aardig.

Nog geen tien minuten later zaten ze in de auto en reed Felix met een slakkengang de straat uit. Een hele week vrij, heerlijk! Het was mei. Sanne zou half oktober naar school gaan, dus dit jaar was het de laatste keer dat ze ervan konden genieten buiten het hoogseizoen op vakantie te gaan. De meivakantie van de scholen was net achter de rug. Over een paar weken, in de tweede helft van juni, zouden Sheila en Felix met hun gezin nog twee weken naar Frankrijk gaan, net voor de grote vakantie. Nu Ewout er was, met zijn acht maanden een lieve, maar wel erg aanwezige baby die vaker hilde dan zijn zusje ooit had gedaan, was het vaak passen en meten in hun

drukke leven. Sheila slaakte een zucht zonder zich daarvan bewust te zijn.

‘Kwam uit je tenen,’ plaagde Felix.

Ze bloosde ervan. ‘Helemaal vrij! Een hele week lang!’

Al snel verzonk Sheila weer in gedachten. Ze hadden een turbulent jaar achter de rug, zonder meer. De zware bevalling van Ewout, die met een stuitligging was geboren; bijna was die bevalling uitgedraaid op een keizersnede. Haar moeizame herstel van de bevalling, die gepaard was gegaan met hevig bloedverlies. Drie maanden lang had ze uitgeput thuis gezeten vanwege haar zwangerschapsverlof, met een huilbaby en een druk kleutertje dat doorlopend aandacht vroeg en het broertje maar moeilijk accepteerde. Net toen ze een beetje opkrabbelde, in de eindeloos lang durende donkere januarimaand, kreeg Felix binnen zijn bedrijf een andere positie aangeboden. Een mooie promotie, een veel betere positie, maar dat hield wel in dat hij weer net als voor de geboorte van Sanne vijf dagen per week moest gaan werken. Vier dagen werken was geen optie als hij op wilde klimmen in het bedrijf, daar was hij in de afgelopen jaren wel achter gekomen. Hij had na rijp beraad met Sheila de nieuwe positie aangenomen. Daarbij speelde het financiële aspect een grote rol. Geen carrière maken betekende onvermijdelijk een daarbij behorend, veel lager inkomen en sinds ze twee jaar geleden een huis hadden gekocht en hun kosten alsmaar opliepen vanwege de kinderen, konden ze die financiële armslag maar al te goed gebruiken. Natuurlijk, zelf werkte ze vier dagen per week, net als haar man tot voor kort had gedaan, als activiteitenbegeleider in een tehuis voor psychiatrische patiënten. Dat was mooi en verantwoordelijk, maar ook zwaar werk. Ze hield ervan, maar tegenwoordig kwam ze alle dagen uitgeput thuis. Felix was tot voor kort elke vrijdag vrij geweest om voor de kinderen te zorgen en hij had op die dag altijd de boodschappen gedaan. Zelf was ze op maandag vrij, zodat ze die dag kon besteden aan het huishouden. Opruimen, schoonmaken, de was doen, wat nu: een vrije dag? Op dinsdag en tijdelijk ook op vrijdag paste haar eigen moeder op de kinderen. Een dag per

week vond oma leuk en eigenlijk genoeg. Haar vader genoot sinds kort van zijn pensioen en haar ouders wilden een caravan gaan kopen om volop te gaan genieten van hun 'vrijheid'. Ze wilden niet te veel gebonden zijn door verplichte oppasdagen. De andere twee dagen paste haar schoonmoeder op, zodat hoge kosten voor een crèche hen bespaard bleven en hun kinderen op konden groeien in hun eigen huis, omringd door heel veel liefde en aandacht. Oma's of ouders, die thuis konden zitten met de beroemde theepot, als de kinderen uit school zouden komen. Het beste hebben van alles, zo dachten Felix en Sheila erover, zo dachten ook de meeste van hun vrienden erover. Sommige vriendinnen waren min of meer jaloezers op haar. Die moesten hun kinderen wel degelijk naar een dure en meer onpersoonlijke opvang doen, omdat hun moeders niet wilden oppassen of omdat deze zelf werkten. Dan was dat een flinke aanslag op het gezinsbudget! Ze moesten soms zelfs flink zeuren om de oma's eens in de weekeinden te laten oppassen, als zijzelf eens weg wilden. Nee, zij mocht haar handen dichtknijpen, dat was ze zich maar al te goed bewust! Sheila zuchtte nogmaals, want ze besepte dat dit ging veranderen.

'Nou, nou,' zei haar schoonmoeder met een glimlach vanaf de achterbank, waar Sanne in slaap gesukkeld was zonder verder nog over haar buik te klagen en waar Ewout in zijn stoeltje aandachtig naar buiten zat te kijken. Inmiddels hadden ze de drukte van Barendrecht, waar ze woonden, achter zich gelaten en reden ze over de Haringvlietbrug Brabant in. Sheila staaarde naar de grote watervlakte, waar ze nu overheen reden. 'Ik zat aan alle zorgen van het laatste jaar te denken, mam,' bekende ze terwijl ze een beetje schichtig naar haar man keek.

Felix was erg gelukkig met zijn promotie. Hij hield van de uitdaging die zijn nieuwe baan bood. Het had tot spanningen tussen hen beiden geleid dat hij weer een volledige baan had. Ooit, toen ze besloten dat ze een gezin wilden gaan stichten, had hij haar plechtig beloofd dat ze lusten en lasten eerlijk samen zouden delen. Allebei vier dagen in de week werken.

Nu maakte hij toch carrière en zij had het geaccepteerd, voornamelijk met haar verstand. Alleen al vanwege de praktische reden dat ze een ruimer gezinsbudget nodig hadden met een eigen huis en twee opgroeiende kinderen. Maar sinds ze Ewout had gekregen, leek het wel alsof er geen enkele dag meer was geweest waarop ze niet moe was of er geen andere zorgen waren.

Tot overmaat van ramp was hen zes weken geleden een familiedrama overkomen. Haar schoonvader had bot van de ene dag op de andere verklaard dat hij verliefd was geworden op een veel jongere vrouw van kantoor en het verhaal mocht dan zo oud als de mensheid zijn, hij had gedaan wat zo veel mannen deden als ze op leeftijd kwamen. Hij had zijn echtgenote na vierendertig jaar huwelijk verlaten om een nieuw leven te beginnen met een jongere, slankere, uitdagender vrouw, een die kortom alles had wat hij bij zijn ouder wordende echtgenote van de ene dag op de andere zei te missen. Nee, gepraat kon er niet meer worden. Zijn besluit stond vast. Sterker nog, alles was al achter de rug van Felix' moeder om geregeld. Hij had een appartement gehuurd en zou de helft van de huisraad meenemen om dat huis te vullen. Voor de volgende dag was al een bestelwagen gehuurd.

Nog voor haar schoonmoeder van de schok bekomen kon zijn, was hij naar boven gegaan om zijn persoonlijke spullen te pakken. Felix, enig kind, was meteen naar zijn moeder gegaan toen die belde. Gelukkig woonde ze aan de andere kant van Barendrecht, hij was er binnen tien minuten. Zijn moeder hilde en was totaal overrompeld en ontredderd. Logisch, zo bot als zijn vader kennelijk zijn vrouw behandelde! Op hoge poten was hij naar boven gegaan waar zijn vader net zijn laatste overhemden in een koffer deed.

Vader en zoon hadden een daverende ruzie gekregen en er waren over en weer zware verwijten gevallen, die niet gemakkelijk zouden worden vergeten. Weekeinden lang hadden Sheila en Felix Katrien geholpen, om de leegtes in haar huis, vanwege spullen die haar man had meegenomen, weer zo'n beetje op te vullen. Felix had een dag vrij genomen om met

zijn moeder naar een advocaat te gaan en had haar geholpen bankzaken te regelen en alles wat er nog meer aan te pas kwam. Zijn moeder had niet langer op de kinderen kunnen passen tot ze zichzelf een beetje hervonden had en omdat Sheila haar vakantiedagen niet wilde opofferen, had ze zich al een paar maanden na het beëindigen van haar zwangerschapsverlof ziek moeten melden. Ja, ze hadden een slopende tijd achter de rug. Nu ging Katrien mee op meivakantie en de beide jonge mensen hoopten dat de rust haar goed zou doen. Ze hoopten ook dat de kinderen Katrien afleiding zouden geven en dat ze op zou fleuren als ze aandacht en warmte ondervond van haar zoon en schoondochter, zodat ze de moed zou hebben om haar leven een nieuwe inhoud te gaan geven. Over afzienbare tijd zou de scheiding immers ook juridisch een feit zijn.

Felix en Sheila hadden, alles bij elkaar, de zorgen van veel jonge mensen. Alle ballen tegelijk in de lucht houden, noemde haar beste vriendin Ineke dat soms. Die had gelijk. Ze wilden alles en moesten op een pijnlijke manier ontdekken dat dit op papier heel mooi leek, maar dat het in de praktijk soms maar moeilijk haalbaar was.

‘Je bent zo stil.’ Felix legde met een teder gebaar zijn hand op haar knie.

‘We zijn hard aan vakantie toe.’ Ze glimlachte en ontspande weer. Behaaglijk achterovergeleund keek ze naar buiten.

‘Wij allemaal,’ knikte hij. Zijn moeder leunde even naar voren. ‘Ik zou willen dat ik deze vakantie voor jullie kon betalen,’ merkte ze op, ‘alleen al om daarmee mijn dankbaarheid te tonen voor alles wat jullie de afgelopen weken voor mij hebben gedaan. Als het huis is verkocht en de scheiding rond is, kan ik hopelijk eens iets terug doen.’

De zon scheen en de dennenbossen geurden heerlijk naar hars en vochtig mos. Twee uur geleden waren ze aangekomen en vanzelfsprekend moest eerst de bagage worden uitgeladen. Dat had Felix gedaan. Oma had de taak op zich genomen om op de kinderen te passen, zodat Sheila zelf korte tijd later

naar de plaatselijke supermarkt kon gaan om het nodige in te slaan voor de komende dagen. Ze hadden een ruim huisje gehuurd. Er was een zwembad op het park, en een restaurant. Er was zelfs een klein winkeltje, maar ze stelde een ruimere keus op prijs. Felix had de auto leeg geruimd en daarmee was Sheila naar het nabijgelegen dorp gereden. Ze genoot ervan om het andere aanbod in de Duitse supermarkt te bekijken. Vanavond zouden ze uit eten gaan, morgen was het pannenkoeken bakken geblazen en dat zou haar schoonmoeder graag voor haar rekening nemen. Maar op zondag wilde ze gewoon met elkaar eten, iets eenvoudigs, al was het maar andijviestamppot. Hoe leuk ze het ook vond om buiten de deur te eten, wat haar betrefte hoefde dat niet alle dagen. Dan was de lol er snel af.

Met twee volgeladen boodschappentassen was ze een uurtje later teruggekeerd, om vast te stellen dat intussen de bedden waren opgemaakt, haar eigen kleren al keurig in de kast lagen, Ewout een sapje te drinken kreeg van oma en Sanne buiten dennenappels raapte. Felix was de eerste die verkondigde dat hij best even wilde wandelen om de omgeving gaan bekijken. Ze maakte eerst koffie, maar zodra de koffie op was en ze en passant ook de boodschappen had opgeruimd, waren de wandelschoenen tevoorschijn gehaald, lag Ewout in de buggy en genoot Sanne van het fantastische uitzicht dat ze had, gezeten op de schouders van haar vader.

Katrien snoof de dennenlucht diep op. ‘Heerlijk, die vochtige boslucht,’ liet ze zich horen nadat ze via een pad het park hadden verlaten en vandaar meteen op een bospad terechtkwamen. Haar zoon was hier al eerder met zijn gezin geweest, dat wist ze. Hij kende de weg, want Felix wandelde graag. Daarin was het precies zijn vader. Nee, niet aan denken. Dat deed pijn. Ze keek om zich heen en genoot van de majestueuze hoge bomen. ‘Als een mens ergens tot rust komt, is het hier.’

‘Dan moest je maar in het bos gaan wonen,’ plaagde haar zoon goedmoedig.

‘Vinden jullie me werkelijk zo gespannen?’ reageerde zijn

moeder meteen, alsof ze door een wesp gestoken was.

‘Je hebt een rottijd achter de rug, mam. Het was niet gemakkelijk, voor geen van allen. Ik verloor het respect voor mijn vader en dat heeft me evengoed diep geraakt.’

‘Je weet wat ik aldoor heb gezegd, jongen: het blijft je vader en ieder mens doet dingen in zijn leven waarvan hij of zij achteraf zegt dat hij het beter anders had kunnen doen.’

Haar zoon keek even om en in zijn ogen lag een ernstige blik. ‘Ik heb het niet zo ronduit gezegd, maar ik heb een paar stevige aanvaringen met hem achter de rug. Over verantwoordelijkheid en zo. De manier waarop hij er onderuit probeert te komen om jou een behoorlijke alimentatie te betalen, vind ik ronduit stuitend.’

‘Ach jongen, ik wilde wel dat ik moderner was geweest in de afgelopen twintig jaar, en daardoor een glanzende carrière had opgebouwd. Dan had ik het geld van je vader helemaal niet nodig gehad.’

‘Nu gebruikt hij het als machtsmiddel. Een jongere vriendin haalt nu eenmaal altijd het slechtste in een man naar boven als het om de afgedankte vrouw gaat. Zij dacht een vette vis aan de haak te hebben geslagen en geeft het geld liever zelf uit dan dat er elke maand een leuk bedrag jouw kant op gaat.’

‘Dat klinkt bitter, jongen.’

‘Het is allemaal nog zo vers en de kwestie is nog lang niet geregeld. Natuurlijk liggen Sheila en ik er wel eens wakker van, hoe dat nu met jou moet gaan. En wat mij betreft, ik hoef mijn vader niet meer te zien.’

‘Dat is hard. Laat het allemaal maar bezinken, dat doe ik ook. Kom, we moeten er allemaal het beste van hopen. Ik was al lange tijd niet meer gelukkig. Een van mijn vriendinnen heeft onlangs gezegd dat ik over een paar jaar misschien wel roep dat de scheiding het beste was dat me in mijn leven is overkomen. Overigens hoop ik snel beter betaald werk te vinden. En een goedkope flat om in te wonen. Dan kan je vader met genoeg het dak op met zijn gedoe over het geld.’

‘Je hebt er recht op, mam, dat hij jou een vergoeding betaalt. Je hebt weliswaar inmiddels een aantal jaren parttime

gewerkt, al sinds ik met Sheila ben getrouwd. Pa maakte echter al lang daarvoor carrière. Jij deed thuis alles, zodat hij daartoe ook in de gelegenheid was.'

Sheila's wenkbrauwen vlogen omhoog en ze kreeg een onbehaaglijk gevoel over zich. Net zoals hij het graag zag bij hen, flitste het door haar gedachten. De eis indertijd van samen werken en samen de zorgtaken delen, was geheel van haar kant gekomen. Hij had zich er in geschikt toen hij naar kinderen verlangde. Zou Felix dat beseffen? Een hele generatie later, een emancipatiegolf verder, zorgden vrouwen nog steeds graag zelf voor hun kinderen om ze een goede jeugd te geven. Ze maakten zichzelf wijs dat deze taak gemakkelijk was te combineren met een gelijkwaardige carrière, maar dat was geen realiteit gebleken. Zij had het in de maanden na de geboorte van haar zoon ook heerlijk gevonden om thuis te zijn, al dacht ze wel dat dit kwam doordat ze wist dat het maar voor een zekere periode was. Alle verstandelijke redeneringen verschilden soms hemelsbreed van een kennelijk aanwezige biologische drang. Moederdieren zorgden voor hun jongen. De meesten alleen. Je zag het overal in de natuur. De mens bleef ondanks alles toch een onderdeel van diezelfde natuur! Het gekke was dat ze tegelijkertijd jaloers was op de kansen die Felix had gekregen om op te klimmen, waar die er voor haar niet zouden zijn, eenvoudig omdat een fulltime baan voor haar een onmogelijke opgave was.

Ze was de draad van het gesprek even kwijtgeraakt. Ewout was in slaap gesukkeld in zijn buggy. Het bospad begon zanderig te worden, het duwen van het wagentje werd zwaarder. Ze probeerde weer te luisteren naar wat haar man en zijn moeder met elkaar bespraken.

'Het duurt nog meer dan vijf jaar voor je vader met pensioen gaat,' verzuchtte haar schoonmoeder met rustige stem. 'Dan wordt het voor mij in ieder geval een stuk beter. Dan krijg ik het mij toekomende deel rechtstreeks van het pensioenfonds. Pas dan hoef ik niet meer aan het eind van de maand met angst en beven te wachten of het hem wel dan niet schikt, het mij toekomende bedrag over te maken. Dat is

vernederend en kwetsend.’

‘Ik dacht dat we dennengeur roken,’ kwam Sheila er een paar minuten later uiteindelijk tussen. Gesprekken over de scheiding van haar schoonhouders verliepen moeizaam. Felix had zich de hele kwestie verschrikkelijk aangetrokken en voelde zich verantwoordelijk voor zijn alleen achtergebleven moeder. Zij had dat gevoel ook wel, maar deze zaken moesten maar liever niet zo uitvoerig besproken worden in aanwezigheid van de kinderen. Kleine potjes hadden altijd al grote oren gehad. Je wist nooit wat Sanne ervan zou onthouden.

Felix keek om en zette Sanne op de grond. ‘Je hebt gelijk. We zijn hier om ons te ontspannen.’ Hij glimlachte naar haar en ze wisselden een blik van verstandhouding, zoals slechts zij en hij dat konden doen. Sheila werd helemaal warm van binnen. Ja, haar huwelijk was goed, en ze hoopte van harte dat dit altijd zo zou blijven.

Sanne protesteerde toen ze verder moest lopen. ‘We nemen dat pad en gaan zo terug. Je hebt een vermoeiende reis achter de rug, meiske, en straks moet je nog mee uit eten.’

‘Ik wil ijs,’ liet ze luid en beslist weten.

‘Krijg je vast weer last van je buikje.’ Haar vader nam de buggy van zijn vrouw over en Sheila sjokte met Sanne tussen oma en haarzelf in loom door het warme zand. Inderdaad, de dennengeur had beslist een heilzame invloed op hen allemaal.

HOOFDSTUK 2

‘Het zijn heerlijke dagen geweest,’ verzuchtte Katrien op donderdagavond. Ze zaten met elkaar in een restaurant en ze had erop gestaan dit laatste diner voor hen allemaal te betalen. ‘Als je dat echt wilt, vooruit dan,’ had haar zoon schouderophalend gezegd.

‘Ja, dat wil ik beslist. Jullie zijn lieverds, allebei.’

Sheila moest lachen. ‘We hebben veel plezier van je gehad, mam.’ Ze had eergisteren een hele dag samen met Felix doorgebracht in Trier, zonder kinderen. Daar had het echtpaar bijzonder van genoten, en dat kon omdat oma het heerlijk vond om op de kleintjes te passen.

Deze dagen hadden haar goed gedaan, dacht Sheila terwijl ze zich bezondigde aan het laatste chocolaatje bij de koffie. Sanne zoog op haar duim. Ewout sliep tevreden in zijn buggy. Hij had deze week minder gehuild dan ze van hem gewend was. Ze had een paar nachten ononderbroken door kunnen slapen, alleen al daarvan was ze enorm opgeknapt.

Teruggekomen in het huisje kondigde Katrien aan dat ze haar boek nog uit wilde lezen voor ze ging slapen. Felix en Sheila keken nog een uurtje naar de televisie, dicht tegen elkaar aan geleund op de bank. Hij zoende haar een paar keer in haar nek, daar moest ze dan om lachen. ‘Kom mee, we gaan naar bed,’ fluisterde hij om halftwaalf.

Ze vond het een naar idee toen Felix haar even later in zijn armen trok met de duidelijke bedoeling met haar te willen vrijen, terwijl haar schoonmoeder net aan de andere kant van een dun muurtje lag te lezen. ‘Ze hoort vast alles,’ fluisterde ze met een bedenkelijk gezicht.

Haar man had met een zucht zijn schouders opgehaald en was gaan slapen. Zij lag daardoor deze laatste nacht toch

weer een hele tijd wakker. Misschien had ze hem niet af moeten wijzen, maar ze kon zich er niet aan overgeven met de gedachte in haar hoofd dat een ander, haar schoonmoeder nog wel, alles zou kunnen horen.

Niettemin had het humeur van haar man er niet onder geleden, bleek de volgende morgen en daar was ze toch wel opgelucht over. Ze hoorde het ook van collega's, de intimiteit liet nogal eens te wensen over bij alle drukte van een baan en een jong gezin. Ze was de enige niet, maar dat veranderde niets aan het gevoel dat het jammer was en dat ze door al die drukte toch iets heel belangrijks leken kwijt te raken. Of kwam dat eenvoudig doordat ze al zes jaar met haar man getrouwd was en een zekere gezapigheid misschien niet meer dan normaal was?

Dat hield haar weer bezig toen ze terugreden en het landschap langzaam weer veranderde van heuvelachtig in het vlakke polderland, dat hen zo vertrouwd was.

‘We hebben geluk gehad met het weer,’ liet Katrien tevreden vanaf de achterbank weten. ‘Nauwelijks regen gehad. Ook niet te veel hitte, gelukkig. Dat hebben jullie straks in Frankrijk ongetwijfeld wel.’

Sheila keerde zich om en moest lachen. ‘Heeft het je goed gedaan, mam, er even tussenuit te zijn geweest?’

‘Heel erg. Dank je, kind.’

‘We vonden het fijn dat je erbij was,’ antwoordde ze eenvoudig en oprecht.

Eerst werd oma met haar spulletjes thuis afgeleverd. Daarna reden ze door. Ze waren er zo. Fijn, dacht Sheila, en ze voelde zich daar bijna schuldig om. Het was heerlijk om weer onder elkaar te zijn. Ze zou vanavond uit zichzelf lekker dicht tegen haar man aankruipen.

Zodra Felix de sleutel in het slot had gestoken en de hal volgepropt stond met bagage, verdween hij echter naar boven om de binnengekomen mails op zijn computer te lezen, want hij kon wel eens belangrijke dingen gemist hebben van de zaak. Sheila had heel even de neiging om op de bank te gaan zitten en een volkomen onverwacht potje te gaan zitten

huiten. Kom, las ze zichzelf moedig de les. Je hebt een heerlijke week achter de rug. Voor het eerst sinds vele maanden ben je werkelijk uitgerust. Nu moet je je niet aan gaan stellen!

Ze vermande zichzelf meteen en ging voortvarend aan de slag. De baby kreeg een schone luier en zijn fles, hij lag een halfuurtje later in zijn bedje. Sanne had haar speelgoedkist leeggehaald en de inhoud door de hele kamer verspreid. Met een zekere tegenzin begon Sheila de berg bagage uit de hal op te ruimen. Zonder ook maar iets tegen haar man te zeggen, sleepte ze met koffers en tassen. Wasgoed eruit en sorteren, meteen maar de wasmachine aanzetten. Alles opruimen. Planten water geven. De kranten en de post sorteren en alles op stapels op tafel leggen. O, boodschappen moesten er ook komen! Het was al halfvijf. Ze zou over een uurtje wel wat bij de chinees halen en morgenochtend boodschappen doen, besloot ze. Ze maakte een kopje koffie en zakte eindelijk even op de bank om een boodschappenlijstje te maken. Dat deed ze altijd. Dan kocht ze niet te veel en sloeg ze evenmin haar hand op een lege plek. Ineens stond Felix in de kamer. 'Ik had ook wel koffie gelust,' bromde hij.

'Mankeert er soms iets aan je handen?' kaatste ze terug en het klonk bitser van ze bedoelde. 'Doe het zelf even, alsjeblijft. Ik heb alle bagage inmiddels al weggeruimd.'

'Dat had ik ook kunnen doen, als je niet zo haastig was geweest.'

'De wasmachine draait al en ik maak net een boodschappenlijstje.'

Hij nam het voor kennisgeving aan. 'Wat eten we, lieverd? Doe nu niet meteen zo kattig tegen me, wil je?'

Ze moest zich beheersen om geen vervelende opmerking te maken.

'Chinees, en dat mag jij halen, als je wilt. Dan kan ik verder met de was en de planten en met alles wat er verder gedaan moet worden.'

'Dat klinkt alsof ik mijn moeder hoor, jaren geleden.'

'Ja, manlief, het huishouden draait door. Emancipatie of

niet, vakantie of niet, sommige dingen moeten nu eenmaal worden gedaan.'

'Ik heb tegenwoordig te weinig tijd, dat weet ik, liefje. Kom, we zijn net thuis en hebben het zo fijn gehad. Bederf dat nu niet. Ik haal wel wat te eten en als je me dat lijstje geef, doe ik meteen boodschappen. Goed?'

Ze leunde achterover. 'Ja, goed, sorry dat ik zo nukkig deed. Ineens zat het me dwars dat jij maandag naar je uitdaginge en tijdrovende baan gaat, terwijl ik na vier werkdagen daardoor bijna het hele huishouden moet doen.'

'Maar jij geniet er toch ook van dat we nu een veel beter inkomen hebben?'

'Dat neemt niet weg dat ik daardoor ouderwets in de positie van huisvrouw gedwongen word, terwijl we ons allebei hadden voorgenomen om als moderne volwassen mensen de zorgtaken samen te delen.'

Hij grinnikte onbekommerd, terwijl hij zelf een kopje onder de koffiemachine zette. 'We zijn ingehaald door nuchtere feiten als een eigen huis en een ruim inkomen. Ik kan het ook niet helpen dat het nog steeds in bijna alle gevallen de man is die het meeste verdient.'

'Omdat jij je zorgtaken op mij af kon schuiven, kon je een betere baan aannemen,' beet ze hem toe, nu duidelijk minder vriendelijk dan daarnet.

'Ik hoor het al. Dit gaat weer fout. Ben je alweer moe? We zijn nota bene nog maar net thuis!'

Ze vermande zich, want dit dreigde een zinloos gesprek te worden op een toon zoals ze er al meerdere hadden gehad. 'Zat er nog iets belangrijks bij de mails?'

'Een paar vergaderingen, volgende week. Die heb ik meteen in mijn agenda gezet. Kom, ik ga de boodschappen halen en chinees eten, en jij gaat verder met de was en dekt de tafel. Dat lijkt me best redelijk verdeeld. Sanne, ruim eens een beetje op,' droeg hij zijn dochter op, die hangerig met haar duim in haar mond tegen haar moeder kwam aanleunen, met een vuurrode kleur op haar wangen.

'Jij bent ook moe, pop,' zei Sheila terwijl ze het blonde haar

uit haar gezichtje streelde. ‘Het was een lange reis. We eten op tijd en daarna breng ik je lekker naar je bedje.’

‘Ik wil pannenkoeken,’ liet haar dochter weten.

‘Jij lust elke dag wel pannenkoeken, en dat is niet gezond,’ zei ze grinnikend.

Felix keek haar opgelucht aan. ‘Ik was al bang dat we ruzie zouden gaan krijgen.’

‘Soms heb ik het er best moeilijk mee dat we bijna tegen wil en dank teruggedrongen worden naar een meer traditionele man-vrouwverhouding,’ moest ze toegeven.

‘Maar zo erg is dat toch niet? Je werkt overigens nog steeds vier dagen in de week. Dat is heel wat.’

‘Misschien blijkt dat domweg te zwaar te worden.’

‘Dan ga je een dag minder werken. Geen probleem, wat mij betreft.’

‘Zelfs als mijn baas dat goedvindt, betekent dat weer verlies van inkomen.’

‘Nu ja, ik verdien inmiddels een stuk beter.’

‘Dat was nu juist niet de bedoeling, weet je nog? We zouden alles eerlijk delen. Allebei een leuke baan, samen voor de kinderen zorgen, dat soort dingen.’

Hij keek een beetje betrapt. ‘Ik heb me vroeger niet goed gerealiseerd dat de leuke banen, de uitdagingen, altijd hele banen zijn.’

‘Zolang er weinig mannen in deeltijd gaan werken, blijft dat zo.’

‘Ja, schat, dan blijft dat zo. Maar iets moois uitdenken ziet er op papier toch heel anders uit dan in het nuchtere licht van de keiharde realiteit. De huur of de hypotheek moeten wel worden betaald, net als de auto en de energie. En iedereen wil mooie spullen hebben, jij en ik evengoed.’

Ze zuchtte. Ze was het daarmee eens. Het was fijn om minstens twee keer per jaar op vakantie te kunnen gaan. Het was plezierig om een mooi huis te hebben. Dat haar kinderen straks op konden groeien in een jonge wijk met veel andere kinderen, en met ruimte om buiten te spelen. Dat ze straks naar een leuke club konden, konden gaan sporten of wat dan

ook. En er moest nu al geld opzij gelegd gaan worden voor als ze in de toekomst wilden gaan studeren.

Haar baan was dus even goed nodig. Sterker nog, ze vond haar werk leuk om te doen. Alleen.... Sinds de geboorte van Ewout leek de dag door alles wat er gedaan moest worden, gewoonweg te weinig uren te tellen. Ongemerkt waren de weekeinden eveneens te kort geworden om van de vermoeienissen te herstellen. Als hun moeders het oppassen aan de wilgen zouden hangen, moesten de kinderen naar een of andere opvang. Dat kostte veel geld. Dan konden ze niet eens veel extra's meer doen. En dan nog.... Alle praktische overwegingen hielden er geen rekening mee dat ook moderne jonge vrouwen het vaak heerlijk vonden zo veel mogelijk zelf voor hun kinderen te zorgen. Dat ze daar geluk en voldoening aan beleefden, van het soort dat zich niet in gemakkelijk geld en goed liet uitdrukken. Moederdieren zorgden instinctief voor hun jongen. Vrouwen waren toch evengoed een onderdeel van de natuur? Dat liet zich door geen wetten en plichten regelen. Misschien was dat, wat er werkelijk school achter al haar vermoeidheid na de geboorte van Ewout? Dat ze diep weggeborgen vanbinnen, vooral moeder wilde zijn, althans een paar jaar lang, maar dat dit niet meer paste in het verwachtingspatroon dat jonge vrouwen van het leven hadden en dat de overheid wilde, omdat vrouwen economisch hun steentje bij moesten dragen en financieel onafhankelijk moesten zijn? Ze wist het niet. Werken was niet langer een luxe waarvoor een vrouw kon kiezen, zoals dat hij de generatie van hun moeders het geval was geweest. Werken was in de meeste gevallen gewoon noodzakelijk geworden! Kijk maar naar Felix' moeder. Die plukte er nu de wrange vruchten van dat ze financieel volledig afhankelijk was van de geldelijke bijdrage van haar onwillige bijna ex-man. Daarvoor al hechtte ze zelf ook sterk aan haar onafhankelijkheid. Ze wilde het gewoon allebei.

Sheila keek op. 'Ik zat er zomaar over te mijmeren dat het allemaal zo anders aanvoelt dan we vroeger dachten, Felix. Vier dagen werken, ik vind dat fijn. Nu jij weinig tijd hebt, moet ik bijna alleen voor de kinderen zorgen. Nu zijn onze

ouders nog gezond en helpen ze ons, maar wat gaat er in de toekomst gebeuren als die iets gaan mankeren? Of als je moeder straks meer gaat werken? Dan heeft ze geen tijd meer voor vaste oppasdagen? Dan moeten de kinderen naar een opvang. Dat kost veel geld en bovendien krijgen we er nog meer taken bij. Als je moeder hier is, strijkt ze, schilt ze aardappelen en kookt ze zodat we aan tafel kunnen als we thuis komen. Ze vindt het niet erg om even te stofzuigen. Bij elkaar genomen is dat veel.'

'Jouw moeder zit enkel te lezen en te breien.'

'Mijn moeder is het probleem niet. Mijn vader wel. Die wil niet langer gebonden zijn en wil aldoor ergens anders heen dan waar hij op dat moment is.'

Felix lachte breed. 'Zijn hele lange werkzame leven moest hij naar anderen luisteren. Nu kan hij eindelijk doen en laten wat hij zelf wil. Ik begrijp hem wel.'

'Laatst had hij het erover, met de caravan die ze inmiddels hebben gekocht, weg te gaan voor onbepaalde tijd. Ik hou er mijn hart voor vast. Ik bedoel, ik ben jong en gezond en ik wil zo graag vier dagen blijven werken, maar wie zegt dat ik straks niet enkel werk om de kosten van de kinderopvang te dekken? En lukt het me wel, jarenlang zo veel ballen in de lucht houden?'

'Maak je niet zo veel zorgen, lieve schat. Je ziet te veel leeuwen en beren, dat is het. Je vindt je werk toch leuk en je houdt toch van de kinderen? Wat moet je overigens doen, als je hele dagen thuis zou zitten? Wil je dat soms? Het huis verkopen, in een goedkope huurflat gaan zitten en centen tellen om rond te komen van één enkel inkomen?'

'Nee, doe niet zo gek,' antwoordde ze uit de grond van haar hart. 'Ik ben anders dan Ineke.'

'Zij kan niet anders, vanwege haar moeilijke omstandigheden.'

Ineke was Sheila's beste vriendin, een lieverd, maar ze had het moeilijk. Gescheiden van een buitenlandse man, moest ze aldoor vrezen dat hij haar kinderen het land uit zou smokkelen. Hij had het al eens geprobeerd en ze had dat nog maar

net kunnen voorkomen. Ineke leefde van de bijstand, had nooit ergens geld voor en stond overal alleen voor. Nee, leven zoals Ineke, dat wilde ze beslist niet. ‘Je hebt gelijk. We hebben het zo heerlijk gehad en nu zit ik maar te vitten en te zeuren. Vergeet het maar.’

‘Mooi zo. Dan ga ik nu eindelijk de boodschappen doen en van daar naar de chinees,’ liet haar man opgelucht weten. ‘Dek jij de tafel ondertussen?’

Ze knikte, maar bleef nog zeker tien minuten zitten om na te denken. Ze wist heel goed wat ze niet wilde. Ze wist ook best dat ze graag wilde blijven werken. Het was alleen maar dat ze het zo zat was, na een volle dag werken thuis opnieuw te kunnen beginnen en dat ze soms het gevoel had, domweg geen adem te kunnen halen omdat ze nauwelijks aan zichzelf toe kwam.

Ruim een week later kwam haar opgekropte frustratie onverwacht tot uiting in een fikse ruzie. Felix was die morgen net als alle andere dagen, al vroeg naar de zaak vertrokken, terwijl Sheila zich moest haasten om haar kinderen aangekleed te krijgen voor haar moeder kwam. Deze paste tijdelijk op. Voor de vrijdagen die Felix vroeger vrij was, was er op de crèche nog geen plaats. Ewout stond op de wachtlijst en Sanne zou naar de buitenschoolse opvang gaan zodra ze naar school ging. Als het echt spaak liep, meldde Sheila zich nog wel eens ziek terwijl er vanzelfsprekend niets aan de hand was, maar daar moest ze ondertussen mee op gaan passen, anders zou ze haar geloofwaardigheid verliezen, met alle vervelende gevolgen van dien.

Zodra Felix dus thuis kwam en verwachtingsvol aan de gedekte tafel ging zitten wachten, om te kijken wat zijn vrouw op tafel zou zetten, voelde ze haar ergernis snel toenemen. Toegegeven, ze was moe. Haar moeder had met Sanne zitten knippen en plakken en had daar niets van opgeruimd. Ze was vertrokken zodra Sheila binnen kwam omdat ze naar een repetitie van een koor moest. Ze raakte behoorlijk geïrriteerd door de manier waarop hij zat te wachten tot alles klaar was.

Meteen na de maaltijd was Felix naar boven gegaan om nog een paar uur te gaan werken. Dat hield dan in dat hij enkele vergaderingen moest voorbereiden voor de komende dagen, en dat deed hij op de computer. Sheila zette in die tussentijd de wasmachine aan, want ze beloofde zichzelf dat ze zaterdagmiddag een uurtje of wat naar Ineke zou gaan om bij te praten en misschien zelfs wel om eens flink stoom af te blazen. Nog een paar weken, dan gingen ze naar Frankrijk, maar ineens leek haar dat helemaal zo leuk niet meer. Ze was vandaag domweg te moe om zich waar dan ook nog op te kunnen verheugen. Ze kwam overeind en keek even later om de deur van de kamer waar de computer stond. Ze zag nog net hoe hij een spelletje probeerde weg te moffelen. ‘Het is tijd om Sanne in bad te doen, Felix,’ dwong ze zichzelf om schijnbaar kalm te zeggen.

‘Kun jij dat niet doen, lieverd? Ik ben echt te moe, hoor. Vergaderingen, eindeloze besprekingen, je kent dat wel.’

‘Ja, ik ken dat maar al te goed en moe ben ik minstens net zo erg als jij. Je hebt de kinderen de hele week nog niet in bad gedaan, niet voorgelezen en niet naar bed gebracht. Je hebt niet gestofzuigd toen ik je dat vroeg en je sokken hebben drie dagen op de grond liggen slingeren, voor ik ze uiteindelijk maar zelf in de wasmand heb gedaan.’

‘Je moet niet zo over kleinigheden zeuren,’ vond hij, terwijl hij niet eens de moeite nam om op te kijken. En op dat moment werd het Sheila te veel.

‘Als ik dan toch alles alleen moet doen, wacht ik maar liever niet af tot ik net als je moeder word belazerd! Je bent net je vader! Vrouwen zijn alleen maar goed genoeg om je te bedienen.’

‘Wat nou?’ Hij had het fatsoen om geschrokken op te kijken en op te willen staan, net toen de deur van de kamer met een enorme dreun achter haar was dichtgevallen. Even later nam hij bedremmeld Sanne op de arm. ‘Zo ken ik je helemaal niet.’

‘Ik ook niet,’ brieste ze. ‘Maar ik ben moe, hoor je, moe, moe en nog eens moe!!! We zijn net op vakantie geweest en

nu is het alweer mis! Dat gezeur over jouw zware werkkring kan ik er echt even niet bij hebben! Ga maandag maar tegen je baas zeggen dat je je oude functie terug wilt hebben. Je promotie kwijt of mij kwijt, daar kun je uit kiezen! Ik heb er meer dan genoeg van er aan onderdoor te moeten gaan omwille van een paar rotcenten!’ Ze voelde de tranen onstuitbaar opkomen en vluchtte de tuin in.

Toen ze na zeker een halfuur weer binnen kwam, was Sanne in bad geweest en had ze haar pyjamaatje aan. Hij maakte koffie en zijn donkere ogen keken haar onderzoekend aan. ‘Ga je meteen omkleden,’ droeg hij op. ‘Ik heb ma gebeld. Wij gaan samen naar de film.’

‘Maar...’

‘Ik geef toe dat ik te veel naar mijn eigen wensen heb gekeken sinds afgelopen januari, Sheila. Ik probeer het weer een beetje goed te maken. Alsjeblieft.’

Er verschenen natuurlijk prompt nieuwe tranen. Haar ogen moesten er niet uitzien.

‘Toe, niet huilen,’ troostte hij met mannelijke onhandigheid.

‘Mama niet huilen,’ bootste Sanne na, met een ongeruste blik in haar oogjes. Op hetzelfde moment ging de bel. Haar schoonmoeder had een sleutel, maar die gebruikte ze alleen als er niemand thuis was. Felix haastte zich naar de deur om oma binnen te laten. Sheila vluchtte snel de trap op, want haar schoonmoeder hoefde niet te zien hoe rood en opgezet haar ogen waren.

Ze kleepte ze zich om in een linnen broekpak en een nieuw T-shirtje, dat ze onlangs had gekocht met het oog op de komende vakantie in Frankrijk. Ineens zag ze daar niet langer tegen op, maar verlangde ze er waanzinnig naar. En dit was toch erg lief van Felix! Met make-up werkte ze zorgvuldig de sporen van haar verdriet weg en een kwartier later ging ze weer naar beneden.

Felix hing slap van het lachen op de bank. ‘Mijn moeder heeft een aanbieder, nu al,’ grinnikte hij hikkend. Sanne leunde al slaperig tegen oma aan.

‘Een wát?’

‘Hou ouder, hoe gekker!’ Felix lachte nog harder.

‘Moet iemand gek zijn, om wat in mij te zien?’ pareerde zijn moeder, maar ook in haar ogen blonk de lach. ‘De broer van mijn buurvrouw deed me half en half een aanzoek,’ grinnikte ze. ‘Hij vond me mooi en lief en ik kon vast lekker koken. Toen ik vroeg of ik dan meteen zijn was moest doen, knikte hij, nou vraag ik je! Waarom vindt iedereen een vrouw alleen eigenlijk zielig?’

‘Die zijn alleen zielig als ze er zelf zo over denken,’ antwoordde Sheila, terwijl ze onzeker van de een naar de ander keek. ‘Bedenk dat het ook zijn voordelen heeft, lekker te kunnen doen en laten wat je zelf wilt, zonder van wie dan ook afhankelijk te zijn.’

‘Precies,’ haakte Felix daarop in. ‘Geen vervelende kerels, die hun vuile sokken dagenlang op de vloer van de slaapkamer laten slingeren, tot je die uiteindelijk zelf maar in de wasmand stopt. Of kerels, die geen zin hebben om boodschappen te halen en vergeten de vuilnisbak buiten te zetten.’

Allemaal zaken die zich de afgelopen dagen hadden gespeeld, besepte Sheila. Felix zat haar zowaar een beetje op de hak te nemen! Maar ineens was ze niet langer boos of verdrietig. Ze voelde zich zelfs niet langer moe, hoe gek dat ook mocht klinken. ‘Kom mee, voor je niet meer bijkomt uit die lachbui. Naar welke film gaan we?’

‘Naar een sentimentele, romantische comedy,’ liet hij lachend weten. ‘Wat anders, om mijn vrouw een fijne avond te bezorgen?’

‘Bestaan die films dan?’

Toen ze een paar uur later weer thuiskwam en Katrien op de bank in slaap gevallen aantroffen met een uit haar handen gegleden blad naast zich op de vloer, slopen ze hand in hand zo stil mogelijk naar hun slaapkamer. De vrede was weer getekend. Maar Sheila besepte best, ook toen ze lekker wegkroop in de verlangende armen van haar man, dat het probleem zelf bij lange na niet was opgelost.

Ze zouden samen moeten zoeken naar een manier van

leven, waar ze zich allebei in konden vinden, zodat zij bevrijd werd van die eeuwige vermoeidheid en hij van het daardoor sluipende schuldgevoel. Wat andere jonge stellen ook deden, zij zouden met hun gezin zelf moeten bepalen hoe ze hun leven wilden leiden.

Sheila en haar man Felix hebben een hectisch leven met twee jonge kinderen en allebei een baan. Plotseling krijgt Sheila gezondheidsklachten waarvan ze zelf denkt dat ze afkomstig zijn van een tekenbeet. Er volgt een moeilijke strijd om haar gezondheid terug te winnen. Ze moet haar baan opzeggen, terwijl haar man carrière maakt en geen tijd heeft om haar te helpen. Dit zet de relatie tussen Sheila en Felix onder druk. Lukt het haar alle onbegrip te overwinnen en haar gezondheid en geluk te redden?

Gerda van Wageningen is met inmiddels meer dan honderd boeken op haar naam een grootheid in de streek- en familie-romans. *In de schemering* is een realistische en eigentijdse roman.

Z&K

ISBN 9789401906104 NUR 344

9 789401 906104 >

www.zomerenkeuning.nl